

Tallinna Teisipäev vol 4. Näitus „Täiendades kunstiajalugu“, sõjajärgne kunst Mart Lepa kunstikogust. Mart Lepp ja Riivo Anton.

Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus kutsub galeriisid koostööle

Küsis Kristel Schwede, fotod Hannes Aasamets

Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus (EKKAK) on tegutsenud kaks aastat. Umbes sama kaua on Tallinna kunstielu toonud elavust galeriide ühisavamise üritus Tallinna Teisipäev, mis on siiani toimunud juba viis korda.

Kadri Laas, oled EKKAK projektijuhina üks Tallinna Teisipäeva korraldajatest. Kuidas selline tore mõte tekkis?

Tallinna Teisipäev toimus galeriide ühisava-

misena esimest korda 2012. aasta septembris ja oli esimene omataoline üritus meie kunstimaastikul. Eesmärgiks oli vähemalt neli korda aastas avada galeriid laiemale publikule ja teha seda ühel õhtul kontsentreeritult. Ka edaspidi plaanime samamoodi jätkata.

Tegemist on üle maailma erinevates linnades kõlapinda leidnud ürituste liigiga. Olenevalt linnast võib vastav üritus hõlmata sadu galeriisid ja näitusepaiku. Näiteks New Yorgi galeriide piirkonnas Chelseas korraldatakse näituste avamisi peamiselt neljapäeviti.

Tallinnas alustasime viie galeriiga ning EKKAK neutraalse katusorganisatsioonina võttis enda peale ürituste ja avamiste koordineerimise. Sarja esimesel üritusel osalesid Haus, Tam, Vaal, Temnikova & Kasela ning 1Galerii. Järgmistel kordadel on osalenud ka Hobusepea ja Okapi galerii, EKA G, Rundumi projektiruum ning kunstiraamatute pood Lugemik. Kõik galeriid on meelsasti ideedega kaasa tulnud ja see on meie töö palju lihtsamaks teinud. Praeguseks on Tallinna Teisipäevast kujunenud galeriidevahelise koostöö vorm, mis aitab Eesti galeriides toimuvaid näitusi ja seal osalevaid

Tallinna Teisipäev vol 5. Galerist Meelis Tammemägi (vasakul) koos graafik ja fotograaf Jaan Klõsheikoga TAM galeriis näituse „Väljavõtteid Eesti kultuurielust läbi Jaan Klõsheiko kaamerasilma“ avamisel.

Tallinna Teisipäev vol 2. Kunstihuvilised Vaal galeriis kunstikriitik ja kuraator Niekolaas Johannes Lekkerkerki loengut kuulamas.

kunstnikke tutvustada ka rahvusvaheliselt.

Ka osalevate galeriide tagasiside on olnud positiivne, üritus on toonud näitustele rohkem külalastajaid. Ootame uusi huvilisi, keda üritustesarja kaasata.

Millised on arenduskeskuse teised tegevused ja eesmärgid?

Arenduskeskuse loomise tingis vajadus organisatsiooni järele, mis kutsuks galeriisid ja kunstiga seotud institutsioone koostööle. Kõik EKKAK tegevused on suunatud Eesti kaasaegse kunsti turu arendamisele ja eesti galeriide konkurentsivõime suurendamisele. Nõustamised, koolitused ja seminarid, mida me korraldame, on mõeldud kunstnikele, galeristidele ja kunstikogujatele.

Toetame ka noori kunstivahendajaid, et anda neile lisavõimalusi oma professionaalsete teadmiste täiendamiseks. Lisaks toetab EKKAK Eesti kunsti eksporti, mille näiteks võib tuua Temnikova & Kasela galerii märkimisväärsel töö kunstimesidel välisriikides.

Samuti lõime noorte galeristide praktikaprogrammi välisriikide galeriides. Selle raames praktiseeris 2013. aastal näiteks Mihkel Illus Glasgows Kendall Koppe galeriis (tema praktikaperioodi kulminatsiooniks oli Baselis toimunud Liste messil osalemine) ning vastavalt Londonis ja Berliinis praktikal käinud Sandra Veinla ja Merilin Talumaa, kelle Eesti Ekspress valis

2014. aasta tulevikutähtedeks.

Kuna vajalik on kaasata Eesti rahvusvahelisse kunstivõrgustikku, korraldame koos Kaasaegse Kunsti Eesti Keskusega kunstiprofessionaalide visiite Eestisse. Näiteks selle aasta veebruaris tuleb Peterburist Ermitaaži nüüdiskunsti kuraator Dimitri Ozerkov ja Birminghamist Ikoni galerii direktor Jonathan Watkins.

EKKAK kodulehel on kirjas, et keskus pakub kunstigaleriidele mitmesuguseid konsultatsioone: galerii identiteet ning selle veebiväljund, näituseprogrammi koostamine, nüüdiskunsti installeerimine, rahvusvahelistele kunstimesistele kandideerimine ja neil osalemine, galeriide rahastusvõimaluste leidmine. Palun räägi täpsemalt, mis nende tegevuste taga peitub?

EKKAK poole saab tööpoolest pöörduda erinevate küsimustega, mis puudutavad galerii juhtimist või arengut. Oleme galeristidele korraldanud seminare galerii toimimise põhitõdedest seoses kunstituru olemuse, kunstnike esindamise põhimõtete ning juriidilise ja ärilise poolega. Lisaks on teemadest olnud hõlmatud galeriide professionaalne areng ja koostöö näiteks heade rändnäituste organiseerimise näol.

Tähtis on ka näituste korraldamise pool ja programmivalikud, mille puhul peab ga-

Oluline on, et galerii ei võtaks kunstnikult näitusepinna üüriraha ja tegutseks üldiselt kunstniku huvides.

lerii silmas pidama, et eksponeeritav kunst oleks hea ja huvitav, sest galerii ümber tekkinud kunstnike võrgustikust saavad ka muud tegevused alguse. Samuti oleme puudutanud nüüdiskunsti installeerimise (kunstiteoste ülesseadmine ja mahavõtmise näituste ja väljapanekute jaoks – toim) põhimõtete teemat, mis tänapäeval võib hõlmata eriteadmisi nii valgustamise kui seadmete tehnilise poole pealt.

Enamikul Eesti galeriist ei ole otsesest kogemust välisriikide kunstimesist osalemisel ning arvestada tuleb sellega,

et suuremate kunstimestide korraldajad valivad galeriid ise, arvestades galeriide ja kunstnike mainet. Seega on tegemist pool-suletud turuga, millele pääsemiseks on vaja eelnevat kogemust ning pikaajalist eeltööd, ning sellesuunaliste küsimustega saab meie keskus samuti aidata.

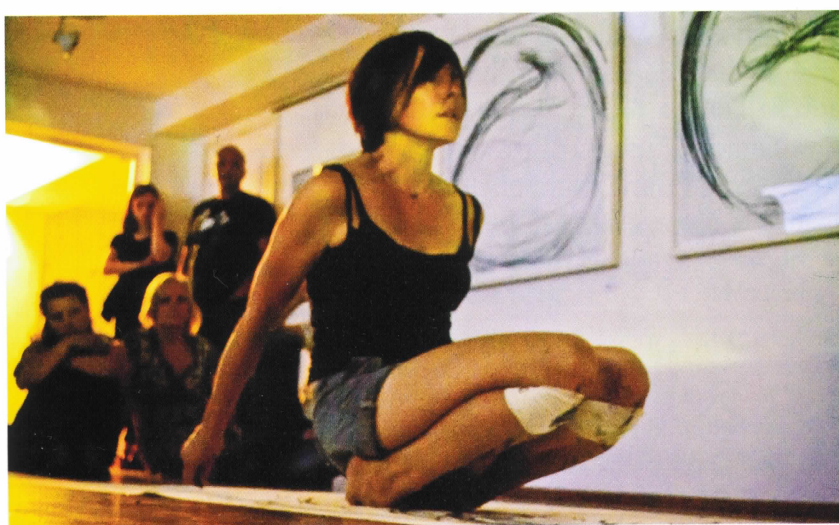
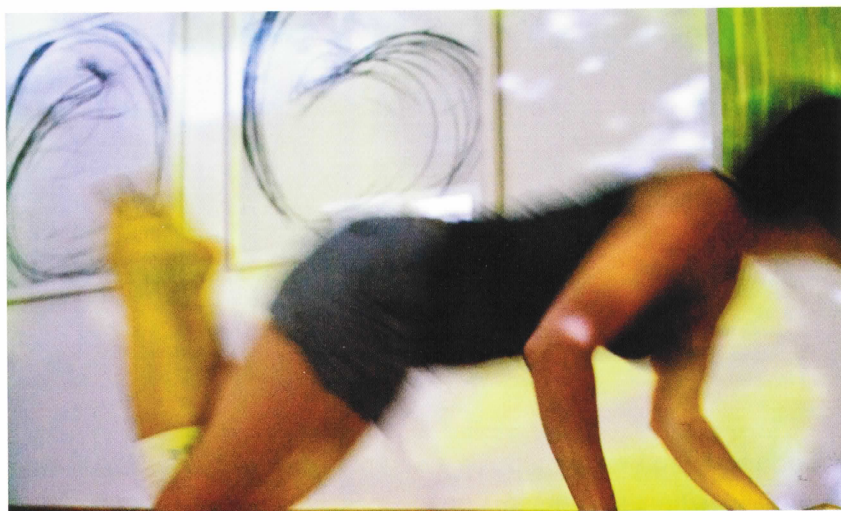
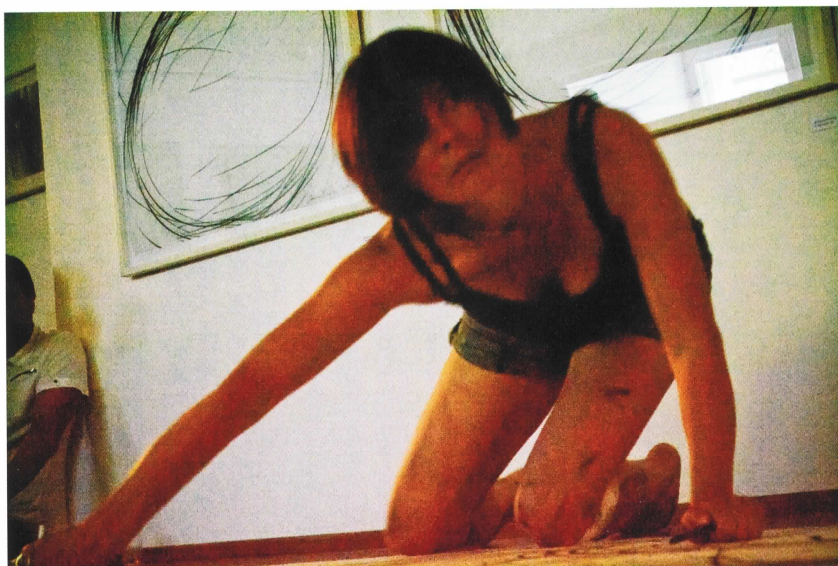
Jätkame seminaride ja konsultatsioonidega ka sellel aastal. Näiteks tuleb sügisel mitmenädalane galeristide meistrikursus koostöös Eesti Kunstiakadeemia kunstiteaduse instituudiga, kuhu on oodatud nii kunsti, kunstiteaduse kui ka Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kultuurikorralduse üliõpilased ning tegevad galeristid. Lühemad seminarid toimuvad peamiselt kunstnike esindusvormi väljatöötamise, ühisturunduse ja näitusekujunduse teemadel.

Kas alla aasta tegutsenud noor galerii, kes alles areneb ja otsib oma nägu, saab ka keskusest abi?

Absoluutselt, lisaks juba kanda kinnitanud, tuntud kunstigaleriidele ootame just uusi algatusi nii galeriide kui projektiruumide näol. EKKAK on seisukohal, et Eesti kunstituru arengu eelduseks on rahvusvahelise profiiliga kommertsgaleriide või kunstivahendajate lisandumine lähiaastatel. Arenduskeskuse üks rolle on siinseid galeriisid nõustada eelkõige kunstnikke esindava galeriiformaadi poole liikumisel. Kunstnike esindamine tähendab eelkõige kindla grupi kunstnikega pidevat töötamist, mis hõlmab nii näituste korraldamist, pressiga suhtlemist, kataloogide väljaandmist kui ka kunstnike abistamist teoste produtseerimisel.

Oluline on, et galerii ei võtaks kunstnikult näitusepinna üüriraha ja tegutses üldiselt kunstniku huvides, nõustades muu hulgas ka tema karjääri arengut. Kõik see tagab kunstnikule väga vajaliku stabiilse töökeskonna, sest kunstniku ja galerii vahel peab ideaaljuhul toimima partnerlusuhe.

Eestis on praegu üks kunstnikke esindav galerii, nimelt Temnikova & Kasela galerii, kuid ka TAM galerii on astunud mitmeid samme selles suunas. Töötame selle nimel, et neid lisanduks lähiaastatel veel. Uute tegijate puhul on hea võimalus jälgida, mis on nende suurim väljakutse, ja aidata neil leida Eesti galeriiväljale sobivaid lahendusi.

Tallinna Teisipäev vol 5. Tuuli Manni ja Jaanika Peerna ühishäälitus „Metsahäälte vaikus“ Haus galeriis. Jaanika Peerna elava joonistamise performance.